

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Jaroslava Škopka a soudců JUDr. Ondřeje Szalonnáse a Mgr. Jaroslavy Křivánkové ve věci

žalobce: M. Š., nar.: X,
bytem X,
zastoupený JUDr. Martinou Tesařovou, advokátkou,
se sídlem Hořelická 1230/39, 252 19 Rudná,

proti

žalovanému: Krajský úřad Plzeňského kraje,
Škroupova 1760/18, 301 00 Plzeň,

v řízení o žalobě proti nečinnosti žalovaného v řízení o žalobcově žádosti o poskytnutí informací ze dne 28. 6. 2024 vedeném u něj pod sp. zn. ZN/626/KDS/24,

takto:

- I. Žalovaný je povinen do jednoho týdne od právní moci tohoto rozsudku rozhodnout o žalobcově žádosti o poskytnutí informací ze dne 28. 6. 2024 vedené u něj pod sp. zn. ZN/626/KDS/24.
- II. Žalovaný je povinen do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 10 228 Kč, a to k rukám jeho zástupkyně, JUDr. Martiny Tesařové, advokátky.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Předmět řízení

1. Žalobce požádal žalovaného o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále též jen: „InfZ“) týkajících se jeho rozhodnutí o přestupcích proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu v roce 2023. Žalovaný mu následně oznámil, že bude za poskytnutí těchto informací žádat úhradu. Proti tomuto požadavku brojil žalobce stížností. O ní však nebylo rozhodnuto ani ve stanovené lhůtě, ani až do podání žaloby. Proto se žalobce prostřednictvím této nečinnostní žaloby domáhá toho, aby soud žalovanému uložil rozhodnout o jeho žádosti o poskytnutí jím kýžené informace.

Obsah žaloby

2. Žalobce v úvodu žaloby zrekapituloval dosavadní průběh věci. Dne 28. 6. 2024 podal žádost o informaci podle InfZ, kterou požádal žalovaného o poskytnutí některých informací vztahujících se k jeho působnosti. Žalovaný svým oznámením ze dne 15. 7. 2024 oznámil žalobci požadavek úhrady za poskytnutí informace podle § 17 odst. 3 InfZ. Proti oznámení podal žalobce dne 15. 7. 2024 stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d) InfZ, která byla podána řádně a včas. Podle § 16a odst. 5 InfZ platí, že v případě, nerozhodne-li povinný subjekt o stížnosti sám, postoupí ji do 7 dnů ode dne jejího doručení nadřízenému správnímu orgánu. Posledním dnem lhůty pro postoupení bylo 22. 7. 2024. Nadřízený orgán podle § 16a odst. 8 InfZ o stížnosti rozhodne do 15 dnů ode dne, kdy mu byla předložena, posledním dnem lhůty pro rozhodnutí o stížnosti byl den 6. 8. 2024. Žalovaný ani jemu nadřízený správní orgán o stížnosti ve lhůtě nerozhodl.
3. Podle rozsudku NSS ze dne 15. 11. 2012, č. j. 2 Ans 13/2012-14, lze považovat stížnost podle § 16a InfZ za vyčerpaný prostředek proti nečinnosti správního orgánu. Tento závěr aprobují i novější judikatura, žalobce odkázal na rozsudek NSS ze dne 24. 11. 2020, č. j. 2 As 397/2019, v němž NSS konstatoval, že podaná stížnost proti výši úhrady představuje bezvýsledně vyčerpaný prostředek, a proto je možné se žalobou domáhat vydání rozhodnutí přímo po žalovaném.
4. Podání stížnost tak představuje neúspěšně vyčerpaný prostředek, který procesní předpis stanovuje k ochraně proti nečinnosti správního orgánu, a tedy jediným možným postupem je podání nečinnostní žaloby přímo proti povinnému subjektu, který je pak povinen poskytnout požadované informace bez nároku na úhradu nákladů, k tomu žalobce odkázal na rozhodnutí NSS ze dne 14. 9. 2022, č. j. 10 As 342/2020-46.
5. Žalobce požádal soud, aby žalovanému uložil povinnost rozhodnout o žádosti, přičemž podotkl, že věcným vyřízením žádosti se v obecné rovině rozumí poskytnutí informace, odmítnutí žádosti či odložení žádosti, přičemž poslední dvě varianty jsou fakticky vyloučeny postupem povinného subjektu, ze kterého je zřejmé, že informací disponuje.

Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že při vyřizování žádosti o poskytnutí informací postupoval zcela v souladu s InfZ a popis jednotlivých úkonů, které s vyhledáváním informace souvisí, je dle žalovaného věrohodný a podrobný. Žalovaný stížnosti žalobce v autoremeduře nevyhověl a v souladu s § 16a odst. 5 InfZ ji spolu se

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

spisem předložil k rozhodnutí Ministerstvu dopravy, o této skutečnosti žalobce nevyrozuměl, jelikož mu takovou povinnost InfZ neukládá. Žalovanému nebylo do dne podání vyjádření nadřízeným orgánem oznámeno rozhodnutí o předložené stížnosti, a tak má žalovaný za to, že nečinné je v daném případě Ministerstvo dopravy, nikoli on.

7. Jelikož žalobce požadovanou úhradu nezaplatil a podal stížnost, neběží po dobu vyřizování stížnosti proti výši úhrady lhůta pro její zaplacení. Žalovaný zásadně nesouhlasí s tím, aby mu byla přičítána nečinnost nadřízeného orgánu a aby mu bylo uloženo rozhodnout o žádosti bez zaplacení úhrady, neboť žalovaný nemůže nečinnost nadřízeného orgánu jakkoli ovlivnit.
8. Konečně žalovaný upozornil na to, že žalobce ve věci nepodal žádost o ochranu před nečinností ve smyslu § 80 správního řádu u Úřadu pro ochranu osobních údajů, kterému je tato pravomoc dána dle § 16a odst. 3 InfZ, neboť ačkoli rozhodnutí o stížnosti nemá charakter správního rozhodnutí, jedná se o jiný úkon a ochrana je zde možná podle § 80 ve spojení s § 6 odst. 1 správního řádu. Žalovaný závěrem dodal, že dne 16. 9. 2024 nečinnost nadřízeného správního orgánu oznámil Úřadu pro ochranu osobních údajů, resp. obrátil se na něj s žádostí o uplatnění nečinnostní ochrany.

Posouzení věci

9. Soud ve věci rozhodl bez jednání. Žalobce se na výzvu soudu, zda s rozhodnutím věci bez jednání souhlasí, nevyjádřil ani ve stanovené lhůtě, ani až do dne vyhlášení tohoto rozsudku. Podle § 51 odst. 1 věta druhá s. ř. s. se proto má za to, že s rozhodnutím věci bez jednání souhlasí. Žalovaný s rozhodnutím věci bez jednání souhlasil výslovně.
10. Ze správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti.
11. Dne 28. 6. 2024 podal žalobce u žalovaného žádost o poskytnutí informací dle InfZ. Konkrétně žalobce žádal o poskytnutí informace o tom, kolik žalovaný vydal v roce 2023 rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí o přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, jaká byla ve věci oprávněná úřední osoba a bylo-li jich víc, pak které všechny oprávněné úřední osoby byly v dané věci určeny, kdy příslušný právní věc žalovanému napadla a kdy bylo vydáno rozhodnutí o odvolání. U každé věci požádal žalobce o identifikaci prostřednictvím její spisové značky.
12. Oznámením ze dne 12. 7. 2024 doručeným žalobci dne 15. 7. 2024 sdělil žalovaný žalobci, že považuje poskytnutí žádaných informací za práci, která představuje časově náročnou činnost pověřeného zaměstnance; jednalo by se tak o mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací dle § 17 odst. 1 InfZ. Současně žalovaný stanovil celkovou výši úhrady za poskytnutí informace na 6 673 Kč a tuto výši úhrady rovněž zdůvodnil.
13. Žalobce ještě téhož dne, 15. 7. 2024, podal stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d) InfZ na postup při vyřizování žádosti o informace s tím, že nesouhlasí s výší sdělené úhrady. Uvedl, že jím žádané informace lze získat jednodušším způsobem než tím, z něhož vycházel žalovaný při stanovení výše úhrady.
14. Protože se podané stížnosti rozhodl nevyhovět (§ 16a odst. 5 InfZ), předložil ji žalovaný dne 22. 7. 2024 k rozhodnutí svému nadřízenému orgánu, Ministerstvu dopravy. To však o ní dosud nerozhodlo. Ani ke dni vyhlášení tohoto rozsudku nemá soud k dispozici žádné

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

poznatky, které by byť i jen nasvědčovaly tomu, že žalobcova stížnost byla Ministerstvem dopravy vyřízena.

15. Podle § 79 odst. 1 s. ř. s. platí: „*Ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek.*“
16. Soud konstatuje, že ve věci byly splněny všechny podmínky řízení o nečinnostní žalobě včetně bezvýsledného vyčerpání prostředku ochrany před nečinností stanoveného předpisem platným pro řízení u správního orgánu. Tím je v daném případě stížnost proti výši sdělené úhrady, o které nebylo v zákonné lhůtě, ani až dosud rozhodnuto (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 11. 2012, č. j. 2 Ans 13/2012-14). Proto soud přistoupil k jejímu věcnému projednání.
17. Pro rozhodnutí v této věci jsou klíčové dvě otázky. Prvou z nich je, zda za situace, kdy povinný subjekt podmínil poskytnutí žádané informace zaplacením úhrady, proti jejíž výši žadatel brojil stížností, o níž však nadřízený orgán povinného subjektu nerozhodl ve stanovené lhůtě ani až do dne vyhlášení rozsudku (§ 81 odst. 1 s. ř. s.), lze úspěšně využít žalobu proti nečinnosti podanou přímo proti povinnému subjektu. Pokud by byla odpověď na prvou otázku kladná, je třeba ještě zodpovědět, zda je soud za dané situace oprávněn uložit povinnému subjektu povinnost rozhodnout o žádosti o informace, a to bez ohledu na zaplacení stanovené úhrady.
18. Odpověď na prvou otázku lze dovodit z již ustálené judikatury NSS. Ve shora již citovaném rozsudku ze dne 15. 11. 2012, č. j. 2 Ans 13/2012-14, dospěl NSS k jednoznačnému závěru, podle něhož je možno se za situace, kdy žalovaný povinný subjekt vyzval žalobce, kterým je žadatel o poskytnutí informace, podle § 17 odst. 3 InfZ k úhradě nákladů za poskytnutí informace a nadřízený orgán o ní v zákonné lhůtě nerozhodl, domáhat nečinnostní žalobou rozhodnutí přímo proti žalovanému povinnému subjektu.
19. Mýlí se tedy žalovaný, pokud ve vyjádření k žalobě tvrdí, že žalobce se měl bránit proti nečinnosti jeho nadřízeného subjektu, tedy Ministerstva dopravy, které v zákonné lhůtě nerozhodlo o žalobcově stížnosti proti oznámení o výši úhrady. Žalovaný v tomto svém stanovisku sice zdánlivě správně akcentuje, že příčina jeho nečinnosti tkví v nečinnosti Ministerstva dopravy, ale pomíjí přitom dvě podstatné skutečnosti. Především je pravdou, že žalobce mohl teoreticky usilovat o odstranění nečinnosti na straně Ministerstva dopravy při vyřizování jeho stížnosti prostředky opatřeními upravenými v § 80 správního řádu. Ochrana jeho práva na poskytnutí žádaných informací by však nebyla efektivní. Žalobce by totiž nemohl následně proti Ministerstvu dopravy úspěšně uplatnit nečinnostní žalobu, neboť rozhodnutí o stížnosti na výši požadované úhrady podle § 16a odst. 1 písm. d) InfZ nelze považovat za rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. (k tomu viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 21. 9. 2010, č. j. 2 As 34/2008-90, č. 2164/2011 Sb. NSS), protože není ani rozhodnutím ve smyslu § 79 s. ř. s. Druhá – méně závažná – skutečnost, kterou žalovaný ve svém stanovisku přehlédl, spočívá v tom, že žalobce nebyl ani ze strany žalovaného informován, že jeho stížnost byla předložena nadřízenému orgánu. Žalobce tedy ani nevěděl, v činnosti kterého orgánu nečinnost při vyřizování jeho stížnosti nastala. Mínil-li by proto žalobce postupovat žalovaným naznačenou (neefektivní) cestou, musel

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

by navíc ještě nahlížet do spisu, aby zjistil, proti kterému orgánu má vůbec opatření proti nečinnostem směřovat.

20. Skutkové okolnosti nyní projednávané věci jsou takové, že o aplikovatelnosti závěrů NSS obsažených v rozsudku ze dne 15. 11. 2012, č. j. 2 Ans 13/2012-14, nemůže být pochyb. Mezi účastníky ostatně ani není sporné, že žalobce coby žadatel o informace podal stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d) InfZ proti výši úhrady, o níž byl vyrozuměn, a že o jeho stížnosti dosud nebylo rozhodnuto. Konkrétně žalobce stížnost podal dne 15. 7. 2024, tedy ve stejný den, kdy mu byla oznámena výše úhrady. Žalovaný stížnost předložil Ministerstvu dopravy coby svému nadřízenému orgánu dne 22. 7. 2024, tedy v zachované lhůtě dle § 16a odst. 5 InfZ. Podle § 16a odst. 8 InfZ bylo Ministerstvo dopravy povinno o stížnosti rozhodnout ve lhůtě 15 dnů ode dne, kdy mu byla předložena, tj. do 6. 8. 2024. K tomu však nedošlo, neboť Ministerstvo dopravy o této stížnosti nerozhodlo ani až do dne vyhlášení tohoto rozsudku.
21. Jelikož odpověď na první klíčovou otázku tohoto řízení je kladná, zabýval se soud druhou z těchto otázek, tj. jaký má dopad nečinnost nadřízeného orgánu žalovaného na podmíněnost práva na poskytnutí informace úhradou nákladů.
22. Při jejím zodpovídání soud vyšel z toho, že žalobce proti oznámeným nákladům řádně brojil stížnostmi, o které nebylo dosud přes uplynutí zákonné lhůty rozhodnuto. I v tomto směru lze vyjít z judikatury NSS. V ní je již dlouhodobě traktován závěr, podle něhož po dobu vyřizování stížnosti podané podle § 16a odst. 1 písm. d) InfZ lhůta k úhradě nákladů neběží, a proto nelze jejich úhradou podmiňovat poskytnutí žádané informace. K tomu srovnej např. rozsudek NSS ze dne 24. 11. 2020, č. j. 2 As 397/2019-40, nebo ze dne 14. 9. 2022, č. j. 10 As 342/2020-46. V tomto posledně citovaném rozsudku uvedl NSS: „*Pokud se stěžovatel chtěl průtahům [nadřízeného orgánu povinného subjektu, pozn. soudu] bránit, mohl podat žalobu proti nečinnosti a domáhat se vyřízení žádosti. Úřad by pak musel informace poskytnout bez nároku na úhradu nákladů, neboť po dobu vyřizování stížnosti neběží lhůta k jejich úhradě, a tak úhradou nákladů nelze podmiňovat poskytnutí informací (rozsudky NSS ze dne 15. 11. 2012, č. j. 2 Ans 13/2012-14, bod 43; nebo ze dne 24. 11. 2020, č. j. 2 As 397/2019-40, body 28 až 32).*“ Stejný závěr je aplikovatelný v projednávané věci.
23. Za takové skutkové a právní situace dospěl soud v projednávané věci k jednoznačnému závěru, že je namístě podané nečinnostní žalobě vyhovět. Žalovaný je skutečně při vyřizování žádosti žalobce o poskytnutí informací nečinný, jakkoli je evidentní, že nikoli vlastní vinou, ale z důvodů judikatorně dovozených.

Závěr a náklady řízení

24. Podle § 81 odst. 2 s. ř. s. platí: „*Je-li návrh důvodný, soud uloží rozsudkem správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení a stanoví k tomu přiměřenou lhůtu, ne však delší, než kterou určuje zvláštní zákon.*“ S ohledem na to, že žaloba byla shledána důvodnou, uložil soud výrokem I. tohoto rozsudku žalovanému, aby rozhodl o žalobcově žádosti o poskytnutí informace. K tomu mu stanovil přiměřenou lhůtu jednoho týdne od právní moci tohoto rozsudku. Při jejím stanovení soud přihlédl ke stavu řízení o žalobcově žádosti, přičemž z obsahu správního spisu se jeví, že již zřejmě není třeba provádět žádné další časově náročné úkony v rámci rozhodování o poskytnutí žádaných informací. I

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

případné poskytnutí informací by si však přeci jen určitý čas vyžádalo: je zřejmé, že žalobcem žádané informace bude nutno vytežít z informačních systémů žalovaného. Ostatně, právě pro tuto časovou náročnost podmínil žalobce nejprve jejich poskytnutí úhradou nákladů. Podle názoru soudu je pak lhůta v délce jednoho týdne od právní moci tohoto rozsudku zcela dostatečná a vyhovuje tak všem v úvahu připadajícím způsobům, kterými by žalovaný mohl výroku soudu vyhovět.

25. Výrokem II. tohoto rozsudku pak soud rozhodl o náhradě nákladů řízení. Při rozhodování o nákladech řízení se soud vyšel z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož: *„Nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů.“* Účastníkem, který měl ve věci plný procesní úspěch, je žalobce, neboť žalobce byl se svou žalobou úspěšný.
26. Přiznaná náhrada nákladů řízení je představována uhrazeným soudním poplatkem za podanou žalobu ve výši 2 000 Kč, odměnou za právní zastoupení žalobce za 2 úkony právní služby: příprava a převzetí právního zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“), sepis a podání žaloby dle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu, celkem 6 200 Kč. Dále dvakrát náhradou hotových výdajů po 300 Kč, celkem 600 Kč. Jelikož je zástupkyně žalobce plátkyní daně z přidané hodnoty, byla její odměna za poskytnuté úkony právní služby a náhrada hotových výdajů navýšena o daň z přidané hodnoty ve výši 21 %, tedy o 1 428 Kč. Celková výše náhrady nákladů řízení tak činí 10 228 Kč.
27. Ke splnění povinnosti nahradit náklady řízení bylo žalovanému určeno platební místo podle § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. a stanovena přiměřená lhůta podle § 160 odst. 1 části věty za středníkem o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. (s přihlédnutím k možnostem žalovaného tuto platbu realizovat).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 23. října 2024

Mgr. Jaroslav Škopek v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.